

تاریخ: ۱۵/۹/۴۵
شماره: ۲۷۴۶۸
پیوست:

بسمه تعالیٰ

سازمان نظام مهندسی ساختمان
شورای مرکزی

آشنایی با قانون و مقررات

مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی

(با رویکرد تنظیم اظهارنامه مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۴)

مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی

بر اساس ماده (۱۰۵) قانون مالیاتهای مستقیم جمع درآمد شرکت‌ها و درآمد ناشی از فعالیت‌های انتفاعی سایر اشخاص حقوقی از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می‌شود، پس از وضع زیان‌های حاصل از منابع غیرمعاف و کسر معافیت‌های مقرر به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ جداگانه‌ای می‌باشد، مشمول مالیات به نرخ بیست و پنج درصد (٪ ۲۵) خواهد بود.

به منظور تکریم مؤدیان مالیاتی و افزایش سطح رضایت مندی و کاهش ترددات غیرضروری آنان، اظهارنامه‌های مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۴ از طریق سامانه عملیات الکترونیکی مؤدیان مالیاتی به نشانی www.tax.gov.ir, و با استفاده از شناسه ملی به عنوان نام کاربری (user name) و کد رهگیری که در هنگام مرحله اول ثبت نام الکترونیکی تخصیص یافته به عنوان رمز عبور (password) ارسال می‌شود.

تکالیف اشخاص حقوقی در قانون مالیاتهای مستقیم

اشخاص حقوقی پس از تأسیس، مکلفند اقداماتی به شرح ذیل انجام دهند:

دریافت دفترچه ثبت نام اشخاص حقوقی از اداره کل امور مالیاتی، تشکیل پرونده و پرداخت حق تمبر سهام و سهم الشرکه کلیه شرکتهای ایرانی موضوع قانون تجارت به استثنای شرکت‌های تعاونی بر اساس ارزش اسمی

«صفحه ۱ از ۱۲»

سازمان نظام مهندسی ساختمان
شورای مرکزی

بسمه تعالیٰ

تاریخ

شماره

پیوست:

سهام یا سهم الشرکه به قرار دو در هزار (از تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۱ به نیم در هزار تغییر یافته است) مشمول حق تمبر خواهد بود.

۲- با مراجعه به سامانه عملیات الکترونیکی مؤذیان مالیاتی (به نشانی www.tax.gov.ir) نسبت به ثبت نام الکترونیکی و دریافت شماره اقتصادی اقدام نمایند. در این راستا مؤذیان محترم می‌توانند پس از انجام ثبت نام مرحله اول، نام کاربری، رمز عبور، دریافت و در نهایت مراحل ثبت نام خود را کامل نمایند. پس از تکمیل مراحل ثبت نام، مؤذیان از تسهیلات خدمات الکترونیکی نظیر امضای الکترونیکی اظهارنامه‌های مالیاتی برخوردار خواهند گردید.

۳. ثبت و پلیپ دفاتر روزنامه و کل در سال اول تأسیس، باید حداقل تا سی روز پس از ثبت شرکت و در سنت آتی باید قبل از شروع سال مالی انجام شود.

۴- از نمونه صورت حساب فروش کالا و خدمات که در اجرای ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیاتها، ضمن صدور صورتحساب برای معاملات و درج شماره اقتصادی خود در تمامی صورت حسابها، فرمها و اوراق مربوطه فهرست معاملات خود را به صورت فصلی تا یک ماه پس از پایان هر فصل طبق ترتیبات مورد نظر سازمان امور مالیاتی از طریق سامانه الکترونیکی مؤذیان مالیاتی، به اداره امور مالیاتی ذیربسط ارائه نمایند و سازوکار مربوطه، برای سال ۱۳۹۵ بر اساس آئین نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوطه به ماده (۱۶۹) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم تعیین خواهد شد.

۵- پرداخت کنندگان حقوق، هنگام هر پرداخت یا تخصیص آن مکلفند مالیات متعلق را طبق مقررات محاسبه و کسر و ظرف سی روز (از تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۱ عبارت «ظرف سی روز» به عبارت «تا پایان ماه بعد» اصلاح شده

تاریخ:

شماره:

پیوست:

بسمه تعالیٰ

است). ضمن تسلیم فهرستی متضمن نام و نشانی دریافت کنندگان حقوق و میزان آن، از طریق سامانه الکترونیکی مؤذیان مالیاتی، به اداره امور مالیاتی محل پرداخت و در ماههای بعد فقط تغییرات را صورت دهند.

۶- از تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۱ پرداخت‌هایی که کارفرمایان به اشخاص حقیقی غیر از کارکنان خود که مشمول پرداخت کسورات بازنشستگی یا بیمه نمی‌باشند، با عنوان حق المشاوره، حق حضور در جلسات، حق التحقیق و حق پژوهش پرداخت می‌کنند، مشمول مالیات مقطوع به نرخ ۱۰٪ می‌باشند.

کارفرمایان موظف می‌باشند در موقع پرداخت یا تخصیص، مالیات متعلقه را کسر و تا پایان ماه بعد با اعلام مشخصات دریافت کنندگان به اداره امور مالیاتی پرداخت کنند.

۷. در صورت پرداخت مال الاجاره (موضوع تبصره ۹ ماده ۵۳) مالیات تکلیفی را در هر پرداخت کسر و ظرف ده روز (از تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱ عبارت «ظرف ده روز به «پایان ماه بعد» اصلاح شده است.») به حساب تعیین شده واریز و رسید آن را به موجز تسلیم نمایند.

۸- در صورت پرداخت موارد مذکور در ماده (۱۰۴) قانون مالیاتها مالیات تکلیفی را تا پایان ماه بعد به حساب تعیین شده واریز و فهرست آن را به اداره امور مالیاتی ذیریط تسلیم نمایند.(از تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱ با توجه به حذف ماده ۱۰۴ در اصلاحیه اخیر قانون مالیاتها مستقیم، مؤذیان ملزم به رعایت این تکلیف نمی‌باشند)

۹- حداقل ظرف چهار ماه شمسی پس از پایان سال مالی، اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان متکی به دفاتر استاد و مدارک خود را به همراه فهرست هویت شرکا و سهامداران و حسب مورد میزان سهم الشرکه یا تعداد سهام و نشانی هر یک از آنها، به اداره امور مالیاتی که محل فعالیت اصلی شخص حقوقی در آن واقع است تسلیم و مالیات متعلق را پرداخت نمایند.

سازمان نظام مهندسی ساختمان
شورای مرکزی

تاریخ:

شماره:

بسمه تعالیٰ

پیوست:

در صورت انحلال شخص حقوقی، مدیران تصفیه مکلف می‌باشند ظرف شش ماه از تاریخ انحلال، اخهارنامه مالیاتی آخرین دوره عملیات شخص حقوقی را تسلیم و مالیات متعلق را پرداخت نمائید.

تشخیص درآمد مشمول مالیات اشخاص حقوقی

بر اساس ماده (۱۰۶) قانون مالیاتها، درآمد مشمول مالیاتها، در مورد اشخاص حقوقی (به استثنای درآمدهای که طبق مقررات این قانون نحوه دیگری برای تشخیص آن مقرر شده است) از طریق رسیدگی به دفاتر قانونی و در موارد خاص به طور «علی الرأس» تشخیص می‌گردد.

۱) تشخیص درآمد مشمول مالیات بر مبنای رسیدگی به دفاتر قانونی:

- اشخاص حقوقی مکلف به ثبت فعالیت‌های شغلی خود در دفاتر روزنامه و کل موضوع قانون تجارت هستند و باید دفاتر و استناد مربوطه را مطابق استانداردهای پذیرفته شده حسابداری، نگاهداری کنند، چنانچه دفاتر و استناد و مدارک این مؤیدان مورد قبول قرار گیرد، درآمد مشمول مالیات آنان مطابق ماده (۹۴) قانون مالیاتها به شرح ذیل محاسبه می‌شود:

(استهلاکات + هزینه‌های قابل قبول) - (سایر درآمدها + فروش کالا و خدمات) = درآمد مشمول مالیات

۲) تشخیص درآمد مشمول مالیات از طریق علی الرأس

در موارد ذیل، درآمد مشمول مالیات به صورت «علی الرأس» تشخیص خواهد شد:

- چنانچه تا موعد مقرر ترازنامه و حساب سود و زیان تسلیم نشده باشد.

سازمان نظام مهندسی ساختمان
شورای مرکزی

تاریخ:

شماره:

پیوست:

بسمه تعالیٰ

- چنانچه مودی به درخواست کتبی اداره امور مالیاتی مربوط از ارائه دفاتر و یا مدارک حساب در محل کار خودداری نماید.

- چنانچه دفاتر و استناد و مدارک ابرازی برای محاسبه درآمد مشمول مالیات به نظر اداره امور مالیاتی غیرقابل رسیدگی تشخیص داده شود، یا به علت عدم رعایت موازین قانونی و آین نامه مربوطه مورد قبول واقع نشود، که در این صورت مراتب باید با ذکر دلایل کافی کتابه مودی ابلاغ و پرونده برای رسیدگی و اظهار نظر در مورد امکان رسیدگی به دفاتر به هیاتی مشکل از ۳ نفر بازرس منتخب رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور محول گردد.

پس از اجرای طرح جامع مالیاتی در ادارات امور مالیاتی (ظرف مدت سه سال از تاریخ ابلاغ اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم) درآمد مشمول مالیات بر اساس میزان سوددهی فعالیت و مقررات مربوطه تعیین خواهد شد.

***

***

***

هزینه‌های قابل قبول (در صورت قبولی دفاتر)

هزینه‌هایی برای تشخیص درآمد مشمول مالیات قابل قبول خواهند بود که:

۱) در حدود متعارف متکی به مدارک باشند.

۲) منحصرآ مربوط به تحصیل درآمد مؤسسه در دوره مالی مربوط به رعایت حد نصاب‌های مقرر باشد.

نکته ۱) هزینه‌های مربوط به درآمدهایی که از پرداخت مالیات معاف یا مشمول مالیات با «نرخ صفر» بوده و یا با نرخ مقطوع محاسبه می‌شود، به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی شناخته نمی‌شوند.

«صفحه ۵ از ۱۲»

نکته ۲) از تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱ به بعد پذیرش هزینه‌های پرداختی قابل قبول مالیاتی موضوع این قانون که به شیوه تهاتری انجام شود از مبلغ ۵۰ میلیون ریال به بالا منوط به پرداخت یا تسویه وجه آن از طریق سامانه بانکی خواهد بود.

برخی از هزینه‌های قابل قبول بر اساس ماده (۱۴۸) قانون مالیاتها عبارتند از:

- قیمت خرید کالای فروخته شده و یا قیمت مواد مصرفی در کالا و خدمات فروخته شده .
- قیمت خرید کالای فروخته شده و یا قیمت خرید مواد مصرفی در کالا و خدمات فروخته شده .
- هزینه‌های استخدامی متناسب با خدمت کارکنان بر اساس مقررات استخدامی و شرح بند (۲) ماده (۱۴۸) قانون مالیاتها)
- کرایه محل موسسه و اجاره بهای ماشین آلات ادوات مربوطه در صورتی که اجاری باشد.
- مخارج سوخت، روشنایی، آب ، مخابرات و ارتباطات.
- وجوده پرداختی بابت انواع بیمه مربوط به عملیات و دارانی موسسه
- مخارج حمل و نقل و هزینه‌های ایاب و ذهب، پذیرایی و انبارداری

محاسبه استهلاک دارائی‌ها:

برخی مواردی که باید در محاسبه استهلاک دارائی‌ها رعایت گردد عبارتند از:

۱. آن قسمت از دارائی ثابت که بر اثر استعمال یا گذشت زمان یا سایر عوامل بدون توجه به تغییر قیمتها ارزش آن تقلیل می‌یابد قابل استهلاک است .
۲. مأخذ استهلاک قیمت تمام شده دارائی می‌باشد .

۳. استهلاکات از تاریخی محاسبه می‌شود که دارای قابل استهلاک آمده برای بهره برداری، در اختیار موسسه قرار می‌گیرد.

نکته ۱) در صورتی که دارای قابل استهلاک در خلال ماه در اختیار موسسه قرار گیرد، ماه مزبور در محاسبه منظور نخواهد شد.

نکته ۲) دوره بهره برداری آزمایشی جزء بهره برداری محسوب نمی‌گردد.

محاسبه استهلاک:

الف) در مواردی که طبق جدول استهلاکات مذکور در ماده ۱۵۱ قانون مالیاتها برای استهلاک نرخ تعیین شود، نرخها ثابت بوده و در هر سال مابه التفاوت قیمت تمام شده سال مورد استهلاک و مبلغی که در سالهای قبل برای آن به عنوان استهلاک منظور شده است اعمال می‌گردد.

ب- در مواردی که طبق جدول مذکور در ماده ۱۵۱ قانون مالیاتها، مدت تعیین شده در هر سال بطور مساوی از قیمت تمام شده مال به نسبت مدت مقرر استهلاک منظور می‌گردد

نکته مهم: در اصلاحیه مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ قانون مالیاتهای مستقیم، مواد (۱۵۰) و (۱۵۱) حذف شده است، از ابتدای سال در خصوص محاسبه استهلاک باید بر اساس ماده (۱۴۹) اصلاحی قانون مذکور عمل شود.

مراجع حل اختلاف

در مواردی که مؤذی نسبت به برگ تشخیص مالیات ابلاغ شده، معارض باشد، می‌تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ شخصاً یا به وسیله وکیل تام الاختیار خود به اداره امور مالیاتی مراجعه و با ارائه دلائل و اسناد و مدارک کتاب

تفاضای رسیدگی مجدد نماید. در صورتی که مسئول مربوطه دلائل و اسناد و مدارک ابزاری را در تعديل درآمد، موثر تشخيص دهد و نظر او مورد قبول مؤذی قرار گیرد، مراتب ظهر برگ تشخیص منعکس و به امضاء مسئول مربوطه و مؤذی رسیده و درآمد مشمول مالیات تعیین شده قطعی می‌گردد.

هرگاه دلایل و اسناد و مدارک ابزاری در ردیا تعديل درآمد مندرج در برگ تشخیص موثر واقع نگردد، پرونده به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع خواهد گردید و رأی هیأت با اکثریت آراء قطعی و لازم الاجراست، مگر اینکه ظرف مدت (۲۰) روز از تاریخ ابلاغ رأی، از طرف مأمورین مالیاتی مربوطه یا مؤذی مورد اعتراض کتبی قرار گیرد که در این صورت پرونده جهت رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر محول خواهد شد. در این مرحله مؤذی مکلف است مقدار مالیات مورد قبول را در همان مهلت مقرر پرداخت و نسبت به مازاد بر آن اعتراض خود را تسليم نماید.

معافیت مالیاتی

اشخاص حقوقی با توجه به نوع فعالیت خود حسب مورد می‌توانند از معافیت موضوع موارد (۱۳۲)، (۱۳۳)، (۱۳۴)، (۱۳۵) و تبصره (۳) آن، (۱۴۱)، (۱۴۲)، (۱۴۳) و (۱۴۵) قانون مالیاتها استفاده نمایند.

نکته ۱) مطابق تبصره ماده (۱۹۳) قانون مالیاتها، عدم تسليم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان در دوره معافیت موجب عدم استفاده از معافیت‌های مقرر در سال مربوطه خواهد شد.

نکته ۲) بر اساس تبصره (۲) ماده (۱۱۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه، در طول اجرای برنامه (۱۳۹۰ - ۱۳۹۴) تسليم اظهارنامه در موعد مقرر شرط برخورداری از هرگونه معافیت‌های مالیاتی است.

نکته ۳) طبق بند «د» تبصره (۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ کل کشور، عدم ثبت نام برای دریافت شماره

اقتصادی، در مهلت تعیین شده به موجب محرومیت از کلیه معافیت‌ها و بخشودگی جریمه‌های مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده در سال مربوط می‌گردد.

تشویقات مالیاتی

ردیف	موضوع	تشویقات
۱	مؤذیانی که به تکالیف قانونی خود راجع به تسليم به موقع اظهار نامه یا ترازنامه و حساب سود و زیان و پرداخت یا ترتیب پرداخت مالیات طبق اظهارنامه یا ترازنامه و حساب سود و زیان و حسب مورد، ارائه به موقع دفاتر و اسناد و مدارک خود اقدام نموده اند، در موارد مذکور در ماده (۲۳۹) قانون مالیات‌ها، هر گاه برگ تشخیص مالیاتی صادره را قبول یا با اداره امور مالیاتی توافق نمایند و نسبت به پرداخت یا ترتیب پرداخت آن اقدام نمایند.	معافیت از ۱۰٪ جرائم متعلقه مقرر در قانون مالیات‌ها
۲	در صورت پرداخت یا ترتیب پرداخت مالیات توسط این گونه مؤذیان (ردیف فوق الذکر) ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ برگ قطعی مالیات	معافیت از ۴۰٪ جرائم متعلقه مقرر در قانون مالیات‌ها
۳	علی الحساب پرداختی بابت مالیات بر عملکرد در هر سال مالی قبل از سورسید مقرر در قانون مالیات‌ها	جایزه‌ای معادل ۰.۱٪ مبلغ پرداختی به ازاء هر ماه تا سورسید مقرر

جرائم مالیاتی:

ردیف	موضوع	جریمه عملکرد تا پایان سال	جریمه عملکرد از تاریخ
۱	پرداخت مالیات پس از سرسید مقرر	۱۳۹۴	۱۳۹۵/۱/۱
۲	عدم تسلیم اظهارنامه	۰.۴۰٪ مالیات متعلق (غیرقابل بخشودگی)	۰.۲۵٪ به ازاء هر ماه مالیات
۳	مؤذیانی که اظهارنامه خود را تسلیم می نمایند لیکن در آمدهای کتمان شده یا هزینه های غیرواقعی داشته اند	۰.۴۰٪ مالیات متعلق به درآمد کتمان شده یا هزینه غیرواقعی (غیرقابل بخشودگی)	۰.۳۰٪ مالیات برای هریک از موارد مذکور
۴	عدم تسلیم ترازنامه و حساب سود و زیان یا عدم ارائه دفاتر	۰.۲۰٪ مالیات برای هر کدام از موارد مذکور	۰.۲۰٪ مالیات برای هر یک از موارد مذکور
۵	رد دفتر	۰.۱۰٪ مالیات	—
۶	عدم تسلیم صورت یا فهرست یا قرارداد با مشخصات راجع به مؤذی توسط اشخاصی که به شرح مقررات قانون مالیاتها مکلف به تسلیم آن می باشند	۰.۲٪ حقوق پرداختی	۰.۲٪ حقوق پرداختی
۷	عدم پرداخت مالیات حقوق تکلیفی ظرف مهلت مقرر	۰.۲۰٪ مالیات پرداخت نشده	۰.۱۰٪ مالیات پرداخت نشده در موعد مقرر و ۰.۲۵٪ مالیات به ازاء هر ماه نسبت به مدت تأخیر از سرسید پرداخت
۸	عدم صدور صورتحساب یا عدم درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله، یا استفاده از شماره اقتصادی خود برای مالیات دیگران یا شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود	۰٪ مورد معامله	۰٪ مورد معامله

۹	عدم ارائه فهرست معاملات فصلی	٪۱ معاملات
۱۰	عدم ارائه گزارش حسابرسی مالی موضوع ماده (۲۷۲) در مهلت مقرر	٪۲۰ مالیات متعلق
۱۱	عدم ارائه صورت حسابهای مربوط به خرید در سال عملکرد و سال بعد از آن	—٪۱۰ صورت حسابهای ارائه نشده
۱۲	عدم ثبت نام برای دریافت شماره اقتصادی در مهلت تعیین شده	—محرومیت از معافیتهای مقرر در قانون برای سال مربوطه و محرومیت از بخشودگی جرائم مالیات بر ارزش افزوده و مالیاتهای مستقیم

-برخی موارد مندرج در جداول فوق «جرائم مالیاتی» محسوب شده و مرتکبان به موجب ماده (۲۷۴) قانون

مالیاتهای مجازاتهای درجه (۶) محکوم خواهند شد.

-اطلاعات این بروشور با رویکرد تنظیم و تسلیم اظهارنامه مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۴ ارائه و از تاریخ

۱۳۹۵/۰۱/۰۱ بر اساس اصلاحیه مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ قانون مالیاتهای مستقیم عمل خواهد شد.